

Tuinbouwwakschool voor Hoveniers te 's- Gravenhage

De geschiedenis van het hoveniersvak is niet compleet als er geen aandacht wordt besteed aan de opleiding van hoveniers. Eind jaren zestig van de vorige eeuw werd deze vorm van vakonderwijs in Den Haag georganiseerd door de Stichting Onderwijs-Commissie der 's-Gravenhaagse Tuinbouwverenigingen.

Dit was een stichting die mede was opgezet door lokale hoveniers en groenvoorzieners. Zij zagen het nut in van goed geschoold personeel en wilden met het opzetten van een opleiding het vak van hovenier op een hoger plan zetten. De stichting was een particulier initiatief, maar werd door de overheid financieel ondersteund.

Woensdag lesdag

Als zestienjarig jongetje dat net een diploma van de lagere tuinbouwschool had gehaald, ging ik op aanraden van mijn eerste werkgever (bij ons zeiden we "baas"), de heer Blom uit Delft, mij aanmelden als leerling.

Bij de aanmelding werd gezegd dat je verplicht was werkzaam te zijn bij een hovenier, anders ging het feest niet door. De school was gelegen aan de Guntersteinweg. De lesdag was woensdag, wat een leuke onderbreking was van de werkweek.

Het was een tweejarige opleiding waar je in het eerste jaar het getuigschrift voor aankomend hovenier kon halen, en aan het eind van dat eerste jaar het zogenoemde tekendiploma. Het jaar daarop ging je dan op voor diploma vakbekwaam hovenier.

Dat waren de officiële benamingen. In de volksmond werd het diploma aankomend hovenier vaak "tweede knecht" genoemd. Het diploma vakbekwaam hovenier werd het diploma "eerste knecht" genoemd.

Drie O's

Ik weet nog wel dat de lesdagen erg afwisselend waren. In de ochtend kregen we theorielessen, in de middag deden we meestal de praktijkvakken. Tussen de middag aten we ons brood op in de koffietent van Rietje, die vlak bij de school stond. Legendarisch waren de gehaktballen met mayonaise.

De leerkrachten kwamen bijna allen uit het bedrijfsleven. Zo had de heer Eijs een hoveniersbedrijf in Wassenaar, de heer Mentink was werkzaam bij kwekerij- en hoveniersbedrijf Oud Clingendaal. Zij gaven respectievelijk praktijkles in aanleg en onderhoud, en plantenkennis.

Voor bodemkunde en bemestingsleer hadden we de heer Knoppert. Hij was werkzaam bij het proefstation in Naaldwijk, net als de heer De Boer. Hij gaf les in ziekten en plagen. Voor de teken- en ontwerplessen kwam de heer Smit opdraven. Hij gaf les op de Middelbare Tuinbouw School voor meisjes "Huis te Lande". Daarnaast had hij een bloeiende praktijk als tuinontwerper en ook enkele boeken over dit vak op zijn naam staan.

Kortom, een onderwijsvorm van de drie **O's, Onderwijs, Onderzoek en Ondernemen**, een onderwijsvorm die nu weer wordt geïntroduceerd, maar toen al volop werd gepraktiseerd.

Excursies

Na het behalen van het diploma aankomend hovenier en het tekendiploma werd alle focus in het tweede jaar gelegd op het eindexamen. Om ons voor te bereiden op het examen werden er vanaf mei extra lessen gegeven op de zaterdag.

Dat was veelal planten kennis, onder leiding van de heer Mentink. We gingen dan vaak naar het Westbroekpark of naar het Zuiderpark. In dit laatstgenoemde park stonden veel botanisch interessante planten die gerangschikt waren naar land van oorsprong.

Het eindexamen werd gehouden op 12 september 1967, alweer op de school- en kindertuinen aan de Guntersteinweg. De belangrijkste onderdelen waren de aanleg van een tuin en materialenkennis.

Wat ik me er nog van herinner is dat het die dag een prachtige herfst dag was. Het was een drukte van belang met - in mijn ogen - allerlei bobo's. De vrouw van de heer Stoppelenburg kon de catering bijna niet aan, maar dat lukte wel, want de examinatoren waren in een goede stemming en zelfs ik slaagde. Bij de diploma-uitreiking later dat jaar, in Amicitia aan het Westeinde, kon ik het diploma Vakbekwaam Hovenier in ontvangst nemen. Naar zeggen als de jongste vakbekwaam hovenier van het land.

Dirk Beijer